

Права на потрошувачите

Член 2

(1) Потрошувачите ги имаат следниве права: 1) право на задоволување на основните потреби, кое претставува достапност кон основните и нужни стоки и услуги, како храна, облека, обувки, домување, здравствена заштита, образование и хигиена;

2) право на безбедност, кое претставува заштита од стоките и услугите што се штетни за животот, здравјето, имотот или животната средина, како и од стоките чие поседување или употреба се забранети;

3) право на информираност, кое претставува располагање со точни податоци и информации што се неопходни за разумен избор на понудените стоки и услуги, односно за донесување информирана одлука;

4) право на избор, кое претставува можност за избор помеѓу повеќе стоки и услуги според прифатливи цени и со соодветен квалитет;

5) право на учество, кое претставува застапеност на интересите на потрошувачите во процесите на донесување и спроведување на политиките за заштита на потрошувачите, како и на можност на застапеност во процесите на усвојување и спроведување на политиките за заштита на потрошувачите преку здруженијата за заштита на правата на потрошувачите;

6) право на правна заштита, кое претставува заштита на правата на потрошувачите согласно со постапка предвидена со закон и во случај на повреда на неговите права, вклучувајќи го и надоместувањето на штетата причинета на потрошувачот;

7) право на едукација, кое претставува стекнување основни знаења и вештини неопходни за правилен и сигурен избор на стоки и услуги, како и знаења за основните

Тë drejtat e konsumatorëve

Neni 2

(1) Konsumatorët kanë të drejtat e mëposhtme:

1) e drejta për plotësimin e nevojave themelore, që paraqet akses në mallrat dhe shërbimet bazë dhe të nevojshme, si ushqimi, veshmbathja, këpucët, strehimi, kujdesi shëndetësor, arsimimi dhe higjiëna;

2) e drejta për siguri, e cila paraqet mbrojtje nga mallrat dhe shërbimet që janë të dëmshme për jetën, shëndetin, pronën ose mjedisin jetësorë, si dhe nga mallrat, posedimi ose përdorimi i të cilave është i ndaluar;

3) e drejta për informacion, e cila paraqet disponueshmërinë e të dhënave dhe informacioneve të sakta që janë të nevojshme për një zgjedhje të arsyeshme të mallrave dhe shërbimeve të ofruara, domethënë për marrjen e një vendimi të informuar;

4) e drejta për të zgjedhur, e cila paraqet mundësinë e zgjedhjes ndërmjet disa mallrave dhe shërbimeve sipas çmimeve të pranueshme dhe me cilësi të përshtatshme;

5) e drejta për të marrë pjesë, e cila përfaqëson përfaqësimin e interesave të konsumatorëve në proceset e miratimit dhe zbatimit të politikave për mbrojtjen e konsumatorit, si dhe mundësinë e përfaqësimit në proceset e miratimit dhe zbatimit të politikave për mbrojtjen e konsumatorit përmes shoqatave për mbrojtjen e të drejtat për konsumatorët;

6) e drejta për mbrojtje juridike, e cila paraqet mbrojtjen e të drejtave të konsumatorit në përputhje me procedurën e parashikuar me ligj dhe në rast të shkeljes së të drejtave të tij, duke përfshirë edhe kompensimin e dëmit të shkaktuar ndaj konsumatorit;

7) e drejta për arsimim, e cila përfaqëson përvetësimin e njohurive dhe aftësive bazë të nevojshme për një përzgjedhje korrekte dhe të besueshme të mallrave dhe shërbimeve, si dhe njohuri për të drejtat dhe detyrimet themelore të konsumatorëve dhe mënyrat e ushtrimit të tyre, dhe

права и обврски на потрошувачите и начините за нивно остварување и

8) право на здрава и одржлива животна средина, кое претставува живот и работа во средина што не е штетна по животот, здравјето и благосостојба на сегашните и идните генерации, како и на навремено и целосно информирање за состојбата на животната средина.

2) Потрошувачот не може да се откаже од неговите права утврдени со овој закон.

(3) При примена на одредбите на овој закон мора да се земе предвид положбата на потрошувачот како економски послаба страна, а особено положбата на ранливите потрошувачи.

Општа обврска за информирање на потрошувачите

Член 6

(1) Трговецот е должен на потрошувачот да му ги даде, на јасен, видлив и читлив начин, а преку амбалажа, приврзок, налепница, упатство, декларација, изјава, сертификат и/или на друг соодветен документ, најмалку следниве точни, целосни и корисни информации за:

1) белезите, квалитетот, начин на употреба и функционалноста на стоките или услугите;

2) влијанието на одредени стоки или услуги врз животната средина и животот, здравјето и благосостојбата на луѓето, како и за мерките за заштита, согласно со важечките прописи и стандарди и

3) името или називот, географската адреса и другите податоци значајни за определување на идентитетот на трговецот.

(2) Трговецот е должен информациите од ставот (1) на овој член на потрошувачот да му ги даде напишани на македонски јазик и неговото кирилско писмо, како и на јазикот кој го зборуваат најмалку 20% од граѓаните на територијата на Република Северна Македонија и неговото писмо, што не ја исклучува можноста од истовремена употреба и на други јазици, како и на знаци

8) e drejta për një mjedis jetese të shëndetshëm dhe të qëndrueshëm, që paraqet të jetuarit dhe të punuarit në një mjedis jo të dëmshëm për jetën, shëndetin, dhe mirëqenien e brezave të tanishëm dhe të ardhshëm, si dhe në kohë dhe informacion të plotë për gjendjen e mjedisit.

2) Konsumatori nuk mund të heqë dorë nga të drejtat e tij të përcaktuara me këtë ligj.

(3) Me rastin e zbatimit të dispozitave të këtij ligji, duhet të merret parasysh pozita e konsumatorit si palë ekonomikisht më e dobët, e veçanërisht pozita e konsumatorëve të cenueshëm.

Detyrim i përgjithshëm për informimin e konsumatorëve

Neni 6

(1) Tregtari është i detyruar t'i sigurojë konsumatorit, në mënyrë të qartë, të dukshme dhe të lexueshme, përmes ambalazhimit, varësës, ngjitësit, udhëzimeve, deklaratës, certifikatës dhe/ose dokumentit tjetër të përshtatshëm, të paktën informacionin e mëposhtëm të saktë, të plotë dhe të dobishëm rreth:

1) veçoritë, cilësia, mënyra e përdorimit dhe funksionaliteti i mallrave ose shërbimeve;

2) ndikimin e mallrave ose shërbimeve të caktuara në mjedis jetësorë, shëndetin dhe mirëqenien e njerëzve, si dhe në masat mbrojtëse, në përputhje me rregulloret dhe standardet në fuqi dhe

3) emri ose titulli, adresa gjeografike dhe të dhëna të tjera të rëndësishme për përcaktimin e identitetit të tregtarit.

(2) Tregtari është i obliguar që konsumatorit t'ia dorëzojë informacionin nga paragrafi (1) i këtij neni, të shkruara në gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik, si dhe në gjuhën që e flasin së paku 20% e qytetarëve të territorit të Republikës të Maqedonisë së Veriut dhe shkrimit të saj, i cili nuk përjashton mundësinë e përdorimit të njëkohshëm të gjuhëve të tjera, si dhe tabelave apo piktogrameve lehtësisht të kuptueshme nga konsumatori;

(3) Në rast dyshimi nëse tregtari ka vepruar në pajtim me paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, barra e provës i takon tregtarit.

(4) Tregtari mund të njoftojë personalisht ose me shkrim, duke përdorur të gjitha mjetet e disponueshme të komunikimit, konsumatorin ose

или пиктограми што се лесно разбирливи за потрошувачот.

(3) Во случај на сомневање дали трговецот постапил согласно со ставовите (1) и (2) на овој член, докажувањето е на товар на трговецот.

(4) Трговецот може да го извести, лично или по писмен пат, со користење на сите расположливи средства за комуникација, потрошувачот или потенцијалниот потрошувач кој изразил интерес за купување на производ, за главните карактеристики на производот, начинот на употреба и одржување, технолошките унапредувања и/или карактеристиките на идните верзии на производот. Службен весник на РСМ, бр. 236 од 7.11.2022 година 9 од 110

(5) За да ги информира потрошувачите за главните карактеристики на производот и во согласност со неговата деловна политика или трговска пракса, трговецот може: - да го демонстрира користењето на производот на продажното место и/или - да го предаде производот на заинтересираниот потрошувач заради бесплатна проба, тестирање или други форми на аранжмани за проба пред купување, под услов потрошувачот да биде запознаен однапред со условите на таквиот аранжман.

(6) Одредбите од ставовите (1), (2), (3), (4) и (5) на овој член не ги исклучуваат обврските за означување на стоки или услуги одредени со посебни прописи.

конsumatori potencial që ka shprehur interes për të blerë një produkt, tiparet kryesore të produktit, mënyrën e përdorimit dhe mirëmbajtjen, përmirësimet teknologjike dhe/ose veçoritë karakteristike të versioneve të ardhshme të produktit. Gazeta Zyrtare e RSM, nr. 236 më datë 7.11.2022 9 nga 110.

(5) Për të informuar konsumatorët për veçoritë kryesore të produktit dhe në përputhje me politikën e tij të biznesit ose praktikën tregtare, tregtari mund: - të dëshmoj përdorimin e produktit në pikën e shitjes dhe/ose - të dorëzojë produktin për konsumatorin e interesuar për provë falas, testim ose forma të tjera të marrëveshjeve provë para blerjes, me kusht që konsumatori të jetë i informuar paraprakisht për kushtet e një marrëveshjeje të tillë.

(6) Me dispozitat e paragrafëve (1), (2), (3), (4) dhe (5) të këtij neni nuk përjashtohen obligimet për shënjimin e mallrave ose shërbimeve të përcaktuara me rregullore të veçanta.